

NAPREJ!

Vse za napredek slovenskega ljudstva!

Časopis «NAPREJ!» izhaja dvakrat mesečno, in sicer 4. in 18. — Uredništvo, administracija in ekspedicija je v Ljubljani, Dunajska cesta št. 20. — Vse denarne pošiljke je pošiljati na naslov: «Delavska tiskovna družba v Ljubljani, r. z. z. o. z.» — Vse dopise in spise na uredništvo. — Naročnina za celo leto: K 2'50, za 1/2 leta K 1'25, v Nemčijo K 3'—, v Ameriko K 4'60. — Posamezne številke 8 vin.

Pro domo.

Delavska tiskovna družba v Ljubljani.

Leto dni je pravkar minulo, odkar se je ustanovila «Delavska tiskovna družba v Ljubljani» z edinim namenom: podajati slovenskemu proletarcu dobro, poučno in lepo čtivo. Tekom prvega leta svojega obstanka je tudi izdala celo vrsto poučnih knjig in brošur. Odmeva pa ni našlo njeno delo v taki meri, kot bi zaslužilo. Vzrokov je obilo. Eden glavnih pa je ta: naše delavstvo se še ni priučilo kupovati brošure, ker še ni dobilo pravega veselja do čitanja. Kako drugačno je delavstvo n. pr. nemške narodnosti. Komaj čaka nemški, oz. češki delavec, da izide kakšna brošura — takoj jo kupi in prebere — pa ne samo enkrat, tudi dvakrat, trikrat. Razvoj «Tiskovnega odbora» v Pragi je jasen svedok naše trditve. Vsak teden izide kakšna češka socialistična brošura — časopisov pa je nebroj... In kakšna je stranka? Vsakomur imponira tako po zunanosti kot po notranosti. Pri volitvah presenetljivi uspehi. In delo na gospodarskem polju? Ah — inteligentno delavstvo je pogoj za razvoj socializma in seve tudi pogoj za razvitek take stranke kot je delavska socialno-demokratska!

Zaupniki delavstva! Ljubljanski sodrugi! Zaupniki in kolporterji po deželi! Podvojite svojo agilnost! Stran z mlačnostjo, stran z vsemi pomi-

sleki! Na delo, da se enkrat delavstvo povzdigne v boljše razmere, da se osvobodi današnjega mizernege položaja!

Razširjajte brošure, ki jih je izdala «Delavska tiskovna družba v Ljubljani» — naročajte, priporočajte, razširjajte naš «Naprej!» Bodite možje, ki se ne strašijo nobenih ovir, ki gredo le naprej in naprej brez strahu s svetim prepričanjem, da bo njihovo delo rodilo najboljše uspehe.

Doba je važna! Delavstvo trpi pod krutimi gospodarskimi razmerami. Pripravljajmo se, da bomo vredni sobojevniki tistih, ki se bore za boljše čase.

Naš „Naprej!“

Precejšnje število naročnikov ima naš «Naprej!» Idrija, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Jesenice, Tržič, Zidani most, Ljutomer itd. itd. — povsod se rad bere. Vendar vse to je premalo. Število naročnikov se mora pomnožiti, podvojiti, potrojiti. Kolporterji! Bolj čvrsto še na delo, da ne bo so-trpina, ki ne bi bil odjemalec našega «Napreja». Cena je mala! Vsaka številka le 8 vinarjev — pol leta 1 K 25 vin., celo leto pa 2 K 50 vin.... Naš delokrog se naj razširi, da bomo tako izdajatelji lista kot čitatelji zadovoljni!

Na delo!

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico.

12. julija t. l. bo leto dni, ko se nas je sešlo kakih 20 na Glincah (obč. Vič) v Koroščevi gostilni na posvetovanje: ali ne bi kazalo pričeti dela za ustanovitev „Konsumnega društva“, čegar delokrog naj bi bil v mestu Ljubljani in njeni okolici. Sodr. Anton Kristan je na dolgo in široko razkladal važnost organizacije konsumentov. Kazal je na Idrijo, na Zagorje, na Gradec, na Dunaj itd., kjer so si delavci napravili mogočna podjetja. Na ugovore: „pri nas v ljubljanski okolici in v Ljubljani pojde zelo težko, zlasti sedaj, ko še ni dolgo od tega, kar je prejšnji konsum propadel“, odgovarjal je s. Ant. Kristan, „da bo agitacija res težavnejša, ali če primemo z resno voljo, in če vstrajamo pri svojih namerah kot možje, nam ne more izpodleteti; uspehi nikoli ne izostanejo, če se deluje previdno ter vstrajno na premišljeno začrtani poti.“ Sodr. A. Kristan je imel na tem sestanku tudi že pravila s seboj, ki so se prebrala in odobrila. Konec konca se je izvolil še isti dan pripravljalni odbor, ki naj pravila registrira...

To je bilo 12. julija lanskega leta!

20. oktobra lanskega leta se je pa že odprla tudi prva prodajalna — „Konsumnega društva za Ljubljano in okolico“, in sicer na Glincah. Članov je bilo okrog devetdeset.

22. maja tekočega leta se je odprla druga prodajalna v Vodmatu. Članov je društvo že štel nad dvesto...

26. junija tek. leta se je pa odprla tretja prodajalna v Sp. Šiški — članov je bilo že nad 300...

In že prihajajo delavci-konsumentje iz raznih predmestij ter nagovarjajo, naj se tudi za nje ustanovi prodajalna... Povsod se jih bo tudi napravilo. Upravni odbor kons. društva gre odločno za svojim ciljem: organizirati polagoma vse ljubljanske delavske konsumente. Seveda nikjer se noče preneglati. Zaupniki vsakega okraja morajo pripraviti teren, nabrati zadostno število takih članov, ki niso le za število, ampak ki tudi kupujejo vse svoje potrebščine v prodajalni.

Konsumentje Ljubljanec in okolice! To je kratka zgodovina „Konsumnega društva za Ljub-

ljano in okolico“. Napisali smo jo zato, da povzbudimo vse one, ki stojijo še ob strani, da pristopijo v naše vrste ter nam pomagajo zgraditi mogočno stavbo, ki bo v ponos slovenskemu proletarijatu. Napisali smo jo tudi zato, da začno še sodrugi drugih krajev — Jesenic, Tržiča, Zidanega mosta itd. — intenzivneje razmišljati: „Kdaj začno“, „kdaj se pridružijo nam v delu na gospodarskem združnem polju“. I. B.

Še „N. D. O.“

Poročalo se je že v časopisih, da krmijo junake, ki stojijo za „Narodno Delavsko Organizacijo“, liberalni kapitalisti. Narodna Tiskarna ljubljanska je na svojem običnem zboru darovala 200 kron „N. D. O.“ Plakate in druge tiskovine jim seve tudi tiska zastonj! Ljubljanski magistrat — saj tako se pripoveduje — daje dvorano Mestnega Doma zastonj za shode „N. D. O.“ — dočim morajo n. pr. socialni demokratje krvavo plačati vsakokratno uporabo dvorane itd. itd. Te dni pa je prinesel „Rdeči Prapor“ imeniten dokument, s katerim je jasno pokazano pravo jedro zizibambul.

„Rdeči Prapor“ piše: — Ljubljanska „N. D. O.“ fehtari pri — podjetnikih. Denar je nervus rerum, to vedo tudi zizibambule. Ker jim ne pada iz nebes kakor Izraelcem mana v puščavi in ker nimajo delavcev, ki bi si sami napravili bojno blagajno, razpošiljajo po Ljubljani sledeči cirkular, kateremu prilagajo kar pošto položnico: Velečeni gospod! Kakor Vam je znano, ustanovila se je v Ljubljani „Narodna delavska organizacija“, ki je že v kratkem času svojega obstoja pokazala svojo življensko moč ter dokazala, da hoče z vztrajnim in energičnim nastopanjem, na podlagi samopomoči pomagati narodnemu delavstvu boljšega položaja. Ker razne internacionalne organizacije izrabljajo naše delavske mase samo kot števeni material ob raznih volitvah itd., je samoumevno, da bode „N. D. O.“, ko iztrga delavstvo iz teh rok, ogromno pripomogla k celotnemu narodnemu razvoju. Poznavajoči Vaše narodno čuvstvo, usojamo si Vabiti Vas, da tudi Vi pristopite kot podporni ali pa ustanovni član ter nas tako materijelno utrdite in materijelno podprete, na potu k našim ciljem. Ustanovnine je enkrat za vselej 50 K. Podpornina 6 K na leto. V nadi, da Vas lahko beležimo v vrste blagohotnih podpornikov „N. D. O.“,

se v naprej zahvaljujemo: M. Cimerman, t. č. blagajnik. Slavoj Škerlj, t. č. tajnik. Rudolf Juvan, t. č. predsednik. NB. V slučaju, da pristopite k «N. D. O.» v gori navedenem zmislu, izvolite se poslužiti našega poverjenika, ki Vas v najkrajšem času obišče. Okrožnica se razpošilja trgovcem, pa tudi drugim delodajalcem. In ta kompanija hoče organizirati delavce! Danes jemljemo denar od podjetnikov, po naj jutri vodijo delavce v boj proti tistim, ki jim polnijo blagajno? Kdor ne spozna te brezobrazne sleparije, mora biti slep na obe oči. Pa bodo zaman iskali med zavednimi delavci tepcev, ki se bo lo dali organizirati za podrepno gardo izkoriščevalcev. —

Prosimo, da si naši čitatelji to dobro prebero, pa dobro zapomnijo!

Po volitvah v Trstu.

Trst, konec junija

Deset socialnih demokratov bo sedelo v dež. zboru tržaškem. (V Trstu je namreč mestni svet — obč. odbor Trsta — prav tisto kot dež. zbor, ker je mesto Trst samesvoje mesto.) Sami Italijani. Slovenski soc.-dem. kandidatje so propadli. Kaj je vzrok? Če bi hoteli o tem na drobno razpravljati, potem bi ne bil list «Naprej» z ničemer drugim napolnjen kot s tem. Rečemo naj samo eno: «Premalo smo delali, preveč smo se zanesli.» Sedaj po volitvah bo treba vso to dohiteti, kar smo sedaj zamudili. Treba bo shodov za shodi, predavanj za predavanji. Kolportirati homo morali brošure, knjige, časnike, da zbudimo v slovenskem proletarcu tržaškem pravo zanimanje za socializem. Pri Italijanih se prav veliko stori v tem pogledu. Razloček med nami in njimi je preočividn. Poglejmo samo italijanski «Cirkolo» in naš «Ljudski oder». — Torej: **delo, delo in zopet delo!** To bodi naša parola odslej. Otvoriti se bo moral krožek predavateljev, ki ne bodo zamudili nobene nedelje in nobenega praznika, ne da bi kje ne predavali. Vsak pa seboj kôpo brošur. Tako se bo vzbudilo tisto življenje, ki bo rodilo prave uspehe.

Tovariši v Trstu! Razmisľajte o tem!

—ič.

ZMES.

Delavec ali živina — kdo je več vreden? Tako se mora vprašati človek, če bere poročila

o proračunski debati in vidi, kakšna usoda je zadela Seitzov, kakšna pa Jakličev predlog. Socialni demokratje so hoteli cenejšega žita za ljudi, slovenski klerikalci hočejo cenejše krme za živino. Seitz je predlagal, da se odpravi carina na žito, Jaklič je zahteval, da se preneha carina na krmo. Seveda bi bilo oboje mogoče; kakor socialni demokratje bi bili pač tudi drugi lahko glasovali za oba predloga. Ampak kaj veljajo pravemu agrarnemu kristjanu ljudje, če niso posestniki! Na naše vprašanje so gospodje odgovorili s svojim glasovanjem. Seitzov predlog so odkazali proračunskemu odseku, kjer lahko gnije, Jakličev predlog so sprejeli. Živina je torej važnejša nego ljudje. Za cenejši kruh je časa deset let, cenena krma je nujna. Če nastane lakota in začno ljudje umirati, je nekoliko sitnosti s pogrebi; če je treba poklati živino radi pomanjkanja krme, se mora kupiti druga. Novih delavcev je dovolj zastonj, za živino se mora poseči v žep. Tam pa tiči krščanstvo, narodnost, domovina in vsi ideali. Socialni demokratje pa nimajo idealov — ker imajo prazne žepe — in zato jim tudi cenejšega kruha ni treba.

Srbska socialno-demokratska stranka je imela v začetku junija svoj sedmi redni strankarski zbor v Belemgradu. Iz Avstrije so prišli pozdravit srbske proletarce državni poslanci sodr. dr. Renner, dr. Soukup in Anton Nemec ter zastopnik jugosl. soc.-dem. stranke, sodr. Etbin Kristan. Ogrsko soc.-dem. stranko je zastopal tajnik Buchinger. Soc.-dem. stranka na Srbskem je še majhna; ima pa že svojega poslanca v narodni skupščini (v drž. zboru) v Belemgradu, in sicer sodr. Kaclerovića, ki se je ob vojni nevarnosti pokazal res kot pogumen mož, ki pove resnico v brk brez ozira na levo in desno. Na str. zboru je bilo 101 del., ki so zastopali 340 organizacij. — „Rdeči Prapor“ je prinesel, oz. še prenaša daljše poročilo o tem zanimljivem strankarskem zboru v Belemgradu, na kar opozarjamo cenjene čitatelje.

Delavske organizacije v Ljubljani so sedaj centralizirane v skupnem domovanju v Šelenburgovi ulici šte. 6, II. nadstr.

Tam so sledeče stroke: mizarji, zidarji, tesarji, kovinarji, peki, kamnoseki, strojarji, tobačni delavci, krojači, čevljarji, slikarji in mladinski delavci.

Delo dobe mizarji, čevljarji, kleparji, kovinarji sploh, krojači. Povprašati je v strokovnem

tajnistvu v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 6, II. nadstr.

Na Goriškem bo 11. julija važna strankarska konferenca goriških sodrugov. Volitve v goriški dež. zbor se bližajo. Treba bo zato pogovoriti se o delu, ki ga bo zahtevalo volilno gibanje. Pa tudi v organizacijskem oziru bo mnogo urediti. Goriška je precej industrialna dežela. V okolici Gorice je vse polno tovarn — Podgora, Solkan, Miren, Ajdovščina, Renče, Nabrežina itd. itd. Nova železnica preprega vso deželo in omogoča zvezo Gorice z vsemi važnimi kraji. — Z Goriškega (iz Renč, iz goriške okolice in s Cerkljanskega) pa hodijo delavci, zlasti zidarji, po vsem Slovenskem. Te organizirati — to je že splošno zaslužno delo. Le na delo junško, prijatelji na Goriškem!

„V dobi klerikalizma“ se imenuje lepa brošura, ki je izšla v Delavski tiskovni družbi v Ljubljani. Cena ji je 40 h. Vsak delavec bi jo moral imeti v svoji knjižnici! Pa razrezano in prebrano!

„Naši zapiski“. Socialna revija. Znova opozarjamo vse cenjene čitatelje na to zelo zanimljivo revijo, ki se odlikuje res po izbrani in splošno poučni vsebini. Naroča se „Naše Zapiske“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. šte. 6, II. nadstr.

Socialna demokracija in slovensko delavstvo. Mnogo jih je še, ki verjamejo nasprotnikom socialno-demokratske delavske stranke, ko obrekujejo: »češ, soc. demokracija je odvisna od Nemcev, od dr. Adlerja, od Židov itd.« Vsem tistim priporočamo najtoplejše, naj si omislijo brošuro »Naš zbor — razprave VIII. strankarskega zbora jugoslovanske socialne demokracije«. Cena zelo lični knjižici 60 vin. Iz nje se bo vsakdo lahko poučil, da ni res, da bi bila jugosl. soc. demokracija od koga drugega odvisna kot le od sama sebe.

Na Ogrskem dobe »novo vlado«. Med Košutom in cesarjem ni došlo do sporazuma glede več važnih državno-pravnih vprašanj. Zato so se gg. Košutovci za enkrat poslovili od ministrskih sedežev. Sedaj je na površju pl. Lukacs. — Delavstvo prejkoslej energično zahteva, da se tudi na Ogrskem uvede splošna in enaka volilna pravica, da prenehajo dosedanje koruptno-privilegirane volitve in — razmere! Tudi cesar — tako se saj zatrjuje — stoji na stališču, da se mora dosedanji volilni red v ogrski državni zbor reformirati v smislu splošne in enake volilne pravice! Kako bo,

se ne more nič reči, kajti vsa moč je danes v rokah tistih, ki so vse prej nego prijatelji splošne in enake volilne pravice.

V Zagrebu se še vedno vrši »veleizdajniški« proces. Mesece že traja ta škandal. Vsa Evropa, ki pozna zgodovino te kulturne sramote, se zgraža. 53 Srbov se hoče obsoditi. Išče se prič, išče se materiala, ki bi jih obtežil, ali doslej brezuspešno. Kako dolgo bo še to trpelo? Ali se merodajni činitelji še ne bodo zganili, da uredé, kar je urediti, in da skončajo to sramoto...

Bosna in Hercegovina sta sedaj »naša«. O kakšni ustavi, o kakšnem deželnem zboru, o kakšni volilni pravici za te nove »Avstro-Ogre« seveda ni ničesar čuti. Malo prečudno je že dejstvo samo v državi, kjer imamo v eni polovici splošno in enako volilno pravico, v drugi vlado magnatov — imamo še neko tretjo »polovico«, kjer se vlada na skrajno absolutistični način. Res, petra je naša širša domovina.

Slavnostna otvoritev »Hammerbrotwerke« dunajskih organizacij. Žalost in moč dunajskih sodrugov sta praznovala zadnjič brezprimerno lep praznik. S tem dnem je soc. demokracija na Dunaju in Nižje Avstrijskem postavila kapitalističnim producentom mogočen jez in sama sebi odprla ventil prostemu dihanju. Zunaj v Schwechatu je ona zavzela mogočno posadko in nastavila svoje orožje proti temu žalostnemu cesarskemu Dunaju; oblegala bode s periferije to avstrijsko centralo, kakor pred stoletji turški naval z vso silo svojih mladih moči le s tem razločkom, da bode njeno orožje moderno, najmodernejše in najizdatnejše orožje sedanjosti, s kruhom za svoje somišljenike. In te dni, ko so prvič pripeljali iz novega podjetja soc. demokratske solidarnosti rdeči avtomobili ta »Kanonenfutter«, se lahko trese kapitalistična klika dunajskega rotovža. Kajti naše delo, naša mogočna organizacija in naša solidarnost je pričela zavzemati glavno torišče naših krvnikov, zagrabila je z vso silo gospodarsko polje produciranja najpotrebnejših živil. Za naše delo s svojim delom in svojim kruhom, to je najlepša deviza tega najmlajšega sadu našega borenja s podlegajočim sovražnikom.

Ob veliki udeležbi političnih, strokovnih in zadrugičnih funkcionarjev z vseh strani se je otvorilo pred kratkim to mogočno podjetje. Po kratkem poročilu sodr. Skareta, ki je očrtal strastni boj organizacije z vsem inštaucami občinskih

oblasti in po temeljitem referatu pravega organizatorja in ustanovitelja tega podjetja, sodr. dr. Karpelosa, o ustanovitvi in sezidanju teh delavnic, je pozdravil v slavnostnem govoru sodr. dr. Adler vse navzoče, posebno prišedšega delegata sodr. Anseeleja iz Bruselja ter črtal z njemu lastno slikovitostjo pomen in vrednost tega podjetja. Ko je še belgijski delegat sodr. Anseele izročil pozdrave in voščila belgijskega delavstva, je bila slav. seja zaključena in udeležniki so si lahko ogledali celo podjetje. Omenimo naj o podjetju le toliko, da ono s svojo dovršeno popolnostjo in idealno notranjo organizacijo predstavlja pravi vzor modernega obrata. Vse strojno-tehnične naprave so najbolj moderno in praktično urejene, razvrščenje stopinj produciranja je vzorno in pregledno in v zdravstvenem oziru je celo podjetje tako bogato z vsemi napravami higijeničnih potreb preskrbljeno, da ni najti sličnega industrijskega podjetja. Tako podjetje ne napravlja na opazovalca tistega mučnega vtisa, katerega dobimo pri ind. podjetjih sploh, ampak pri vsakem koraku vidimo, da je to hram dela, da je to kapela, kamor je začasno delavec posvetil svoje fizične moči. Tu se bode počutil domačega in z veseljem bode stegnil sposobnost svojih rok in svojega duha zaupljivemu objemu moderno urejene delavnice. Po zaključenem delu bode ta delavec s svojo družino z zadovoljstvom mrmljal svojo molitvico «daj nam vsakdanji kruh» in pristavil «Hammerbrot in le Hammerbrot».

Iz idrijskega okraja.

Idrija. (Iz seje mestnega zastopa.) Novo življenje, ki se pojavlja po dolgem presledku v naši mestni občini, je pozdraviti z veseljem. Dne 17. m. m. je novi občinski zastop imel drugo sejo. Udeležba je bila zadostna; zastopniki III. razreda so bili do zadnjega vsi navzoči. Župan Šepetavec pozdravi navzoče, imenuje za overovatelje zapisnika sodr. Strausa in g. Tauzesa ter naznani dnevni red: 1. Računski zaključek mestne hranilnice za leto 1908. 2. Predlogi stavbenega odseka za napeljavo pitne vode in popravo ceste na Vojsko. 3. Slučajnosti. O računskem zaključku je poročal sodr. Straus. Zaključek mestne hranilnice za kratko dobo obstanka zavoda kaže jako lep uspeh denarnega prometa; v uprav. letu 1908 je imela mestna hranilnica prometa 640.292 K 49 v, čistega dobička v tekočem upravnem letu pa 473 K 32 v. Ker se nahajajo računi v popolnem

redu, predlaga poročevalec, da se dá ravnateljstvu odveza. (Odobreno soglasno.) V imenu stavbenega odseka poroča o napeljavi pitne vode v Leopoldovem predmestju ter o popravi ceste na Vojsko g. Drag. Lapajne ter predlaga, da se načrt stavbenega odseka odobri. (Sprejeto soglasno.) Pri točki „slučajnosti“ predlaga sodrug Straus, da se daje naloga stavbenemu odseku, da poišče primeren prostor, kamor naj se postavi javno perišče za mesto. Predlog utemelji s higijeničnimi in splošnimi potrebami, ker v celem mestu ni niti enega perišča. Stavbeni odsek naj konstatira kraj in stroške ter predloži prihodnji seji. (Sprejeto.) Dalje predlaga sodr. Straus, da se izvolijo trije odborniki, ki imajo nalogo, pregledati vse poslovanje gerenta tekom 7 mesecev; predlagani so gg. Drag. Lapajne, Fr. Tauzes in sodr. Straus, kar se soglasno odobri. Dalje poroča sodr. Straus, da je že nad pol leta, odkar se je izgubila znana nositeljica zastave in Marijina devica K. Rejc in se še danes ne ve, kje je, ker županstvo in oblasti niso nič ukrenile v tem oziru. Ker pa po mnenju poročevalca človek in posebno še dekle, ki pripada Marijini družbi, ni kužek, je naloga županstva, da razpiše nagrado 100 K onemu, kdor poizve, kje se nahaja izgubljena. Odbornik Tauzes dostavi, da se to stori potem, ko bode poslovanje gerenta pregledano, če ta res ni dobil nobenih pojasnil, kje se dekle nahaja. Predlog sodr. Strausa z dodatkom g. Tauzesa se soglasno odobri. Končno apelira sodr. Straus na župana, da skliče takoj one odseke, ki še dozdej niso konstituirani, ter poziva odbornike, da se odsekovih kakor odborovih sej redno udeležujejo. S tem je bila seja ob splošnem zadovoljstvu odbornikov in poslušalcev zaključena.

Zopet rekurz. Klerikalci so proti sklepu občinske seje z dne 9. junija, ki je sklenila, da se hišo št. 509 naprej prezidava, zopet vložili tri prizive. En priziv je vložil Fr. Vončina št. 561 in tovariši, drugi Ivan Kavčič, tretji pa — Oswald. Priziv je vložen tudi proti nastavljenju tajnika J. Novaka po ravno teh osebah. Kdo so tovariši, tega natančno še ne vemo. Vemo pa, da igrajo v vseh rekurzih zopet vlogo žegnane roke Oswalda, ki se boji konkurence, ako bi Idrija dobila lokal, ki bi povzdignil kulturo proti klerikalnim idejam. Dalje se njegovo zlobno politikovanje tudi boji, da ne bi trpelo podjetje, ki se na njegov pritisk

zida za klerikalne pristaše. Naj že bo tako ali tako, povemo pa že danes lahko vsem Oswaldovim marijonetam, da tega ne bodo kmalu doživeli, da bi bil občinski odbor razpuščen, in zopet imenovan gerent, ki je napravil ogromne stroške občini s svojim strankarskim početjem. Videli pa bomo, kaj poreče k temu naš c. kr. erar, ki ima o tem več za odločevati kot Oswaldovi demagogi.

Javna tombola. Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Idrija priredi dne 18. julija t. l. ob pol 4. uri popoldne na glavnem trgu v Idriji javno tombolo v društvene namene. Ker se isti dan deli v Idriji birma, se nudi botrom prilika, da z nakupom tablic za tombolo preskrbe birmancem primerna darila in tako hkratu store dobro delo. Društvo se nadeja, da posvete tej človekoljubni prireditvi vsi sloji idrijskega prebivalstva potrebno pozornost, da bo de tem večji gmotni vspeh.

Praznik sv. Ahacija v Idriji se je slavil letoš kakor običajno vsako leto. Procesije so se udeležili šolski otroci, nekaj realcev nižjih razredov, c. kr. uradniki in nekaj paznikov ter Marijina družba z dvema zastavama. V uniformi smo pa že letos pogrešali naše vedno zveste veterance in gasilce. Videli pa smo namesto njih korakati kakih 20 čukov iz Idrije in okolice, pa tudi izmed teh smo enega pogrešili, in sicer enega najponosnejših. Ljudje so rekli, da je fant postal iz mladega čuka sraka ter da se je baje vsled sračjih lastnosti vjel za sedem dni v grajsko mrežo. Ako smo se zmotili v štetju dni, nam bo morda Oswald v nedeljskih novicah o tem natančno pojasnil, ker tako rad piše o dobri katoliški vzgoji. G. Oswald, na noge! Pero v roko!

Gerentovo delo. Odborniki, ki so bili izvoljeni na seji 17. m. m. za pregledovanje poslovanja gerenta, so končali svoj posel. Poročilo o tem pride pri prihodnji seji. Za sedaj le toliko povemo, da se je mož močno trudil, da bi bil ostal še dolgo časa gerent in bi se bil z nekim skrupucanim poročilom nekdanjih občinskih računov zelo rad prikupil deželnemu odboru. Ali mož menda ni imel sreče. Odnesele je tudi razne akte, ki bi bili pokazali njegovo delo v pravi luči. Odgovorov na vprašanja na razne oblasti izgubljene. K. Rejc tudi nikjer ni. Zato se bode morala takoj razpisati določena nagrada 100 K. Kdor jih hoče imeti, naj se torej oglasi in pove, kje je pobožna devica. Več prihodnjic.

Letošnja matura na mestni realki v Idriji je končana z dobrim vspehom. Maturó je delalo 19 dijakov, 1 jo je napravil z odliko, 16 s polvoljnim vspehom, 1 jo je odložil do jeseni, 1 pa je padel za pol leta. Prihodnjo maturo bodo delali fantje že na državni realki.

Pozor, rudarji! Člani podružnice „Unije“ avstrijskih rudarjev oddelka II. so sklenili v svoji seji dne 26. m. meseca, da se vrši v soboto, dne 3. t. m. ob pol 9. uri zvečer v društvenih prostorih javni rudarski shod jamskih nastavljalcev z dnevnim redom: 1. Rudarske razmere v severozahodni jami. 2. Raznoterosti. Pridite vsi!

Zadružniki, pozor! Kdor hoče za birmo dobiti poceni otročje in druge novosti, naj se obrne — če je član — v prodajalno „Obč. konsumnega društva“. Tudi tablice za javno tombolo, ki jo priredi društvo za otroško varstvo dne 18. t. m. ob pol 4. uri na trgu, se prodajajo v „Občnem konsumnem društvu“ v Idriji in Sp. Idriji. Kupujte jih torej birmancem kot darilo!

Iz ljubljanske okolice.

Moste. (Iz kemične tovarne.) Pri nas so turške razmere. Dela se po 12 do 18 ur na dan. Delavci se vedno menjavajo. Noben ne more ostati trajno v tej tovarni. Tisti, ki pa mora ostati, je pa revež, da je joj. Pri delavnih močeh se štedi na vseh krajih. K strojem se daje neizučene moči. Zadnjič bi se kmalu napravila velika nesreča, če bi je ne bil preprečil nadstojnik. Za kurjača se je dalo moža, ki ni imel pojma o kotlih in strojih. Kuril je kotel, v katerem ni bilo skoro nič vode. K sreči je prišel strojnik, izpustil paro in preprečil grozečo nesrečo. Dobro bi bilo, če bi se obrtni nadzornik malo pobrigal za našo tovarno!

Iz ljubljanske okolice. (Svoji k svojim!) «Niti vinarja našim narodnim nasprotnikom.» Tako vpijejo naši «Hejslovani», ki so vzeli vso narodnost v zakup! Da jim je narodnost samo molzna krava, izpričuje sledeča dogodbica: Lani je tobačna tovarna v Ljubljani razpisala, da je narediti 1000 sodčkov, in sicer 800 bukovih in 200 hrastovih. Oferte sta vložila samo sodarska mojstra Avgust Repič iz Ljubljane in Ivan Kovič iz Šiske. Poprej jih je delal Kovič po K 8.20 — tako poceni, da ni veliko zaslužil. Kovič je sploh reven mojster, ki se komaj bori za obstoj. Sedaj pa je Repič vložil cenejši ofert za 60 v, ker je vedel, da bo ostal Kovič

pri lanskem ofertu. In res je delo dobil Repič. Ko je dobil odgovor, je šel k Nemcu Bugeniggu ter mu dal 500 sodčkov v delo! Kovič se je pa obrisal! In to po 20. septembru 1908! — Pripomnimo samo to: Repič je »obnarodnjak«, odbornik liberalnega narodnega društva za Krakov. Kovič je »sišenski Sokol« — Bugenigg pa nemški nacionallec! Tako izvršujejo narodnjakarji geslo: »Svoji k svojim« ...

Moste. Prav čudne razmere vladajo v bolniški blagajni v Št. Vidu nad Ljubljano. Delavci ljubljanske okolice smo, kakor znano, primorani biti člani pri tej blagajni. Kako posluje ta blagajna, ki stoji pod komando klerikalnega B lca, naj priča sledeči slučaj: V kemični tovarni, ki se nahaja na ozemlju občine Moste ter spada vsled tega tudi v okrožje imenovane blagajne, se je 24. aprila t. l. ponesrečil nek mlajši ključarski delavec s tem, da je padel raz stroj v višini 4 metrov ter si je pri padcu zlomil desno nogo. Pripeljan je bil z rešilnim vozom v deželno bolnico, kjer je bil 17 dni, to je do 11. maja; vsled hude poškodbe se je pa moral vrniti dne 25. maja zopet v bolnico ter je bil tam 5 dni. Dne 8. junija pa je moral še tretjič za 2 dni nazaj v bolnico. Mudil se je torej v bolnici vsega skupaj 24 dni. Od 24. aprila do 1. julija je ravno 68 dni. Ako odštejemo 24 dni oskrbe v bolnici, tedaj ostaja še 44 dni, v katerem času se je nahajal v domači oskrbi. Pravimo, v domači, to je pri tujih ljudeh, ker je sam tujec, popolnoma brez sredstev. Sreča je le zanj, da imajo ljudje več usmiljenja, kakor pa humanitarni zavod, ki ga vladajo klerikalci najpristajšega zrna. Ubogi delavec namreč še ni dobil od bolniške blagajne v Št. Vidu niti vinarja pripadajoče mu podpore.

To je pač vzor vseh neredov. Če ne bi usmiljeni ljudje pomagali revežu, bi se moral vlačiti s hudo pohabljenjo nogo od hiše do hiše. No, videti hočemo, ali pride ubogi delavec do svojih pravic ali ne!

Želeti bi pač bilo, da napravi c. kr. glavarstvo pri tej blagajni enkrat prepotrebno remedium ter da prepreči podobne dogodke. Nerazumljivo pa nam je tudi to, da zdravnik te blagajne, g. dr. B. Derč, sili reveža, ki stopi komaj na noge, da mora že zopet na delo, češ, več kakor 6 tednov ne pusti nikogar doma. Naše mnenje pa je, da se mora vsak bolnik zdraviti toliko časa, da je popolnoma zdrav.

Z Glinc. (Občina Vič.) V soboto, 26. junija, zvečer se je vršil v gostilni »Amerika« prav lep shod članov »Konsumnega društva za Ljubljano in okolico«. Govoril je sodr. Anton Kristan, ki je razpravljajal o dosedanem delovanju društva ter razvijal vse tiste naloge, ki čakajo društvo v do- gledni dobi. — Naša prodajalna se zelo lepo raz- vija. Promet se vrši vsak dan. Novi člani tudi še vedno pristopajo. Prav tako! Le vedno na delo za procvit našega društva.

Zelena jama. (Občina Moste.) Dasi smo v juniju živeli v dobi »volitev« — saj je znano či- tateljem »Napreja«, da so se letos naše volitve zelo živahno pripravljale in vršile — zanimali smo se tudi za gospodarsko organizacijo. Sklicali smo v gostilno k Smoletu shod, na katerem je poročal sodr. Anton Kristan o pomenu »Konsumnega dru- štva za Ljubljano in okolico«. Priporočal nam je, da naj hodimo v Vodmatsko prodajalno kupovat svoje potrebščine. V Vodmat (v Bohoričeve ulice) ni daleč. Dolžnost vsakega delavca pa je, da pod-pira lastne zavode. »Konsumno društvo za Ljub- ljano in okolico« je naš zavod, naše lastno društvo. Skrbimo vsi — od prvega do zadnjega — da se društvo kar najbolj povzdigne, da nam bo v po- moč ob časih potrebe. — Dobro bi bilo tudi, če bi se naš »Naprej« po Zeleni jami malo bolj raz- širil. Delavci! Delujte tudi v tem zmislu!

Sp. Šiška. V četrtek, 24. junija, se je vršil v gostilni g. Favay dobro obiskan shod, na ka- terem sta govorila sodr. Josip Petrič in Anton Kristan o pomenu konsumnih društev za de- lavsko ljudstvo. Pozivljala sta zbrane na neumorno delo za pridobivanje novih članov v »Konsumno društvo za Ljubljano in okolico« in za razširjanje ideje. — Tudi ta večer se je vpisalo precej članov, kar kaže, da je imel shod res tisti vspeh, kakor se je pričakovalo.

Sp. Šiška. Občinske volitve so se potrdile. Ne bo razveljavljen noben mandat. »Slovenski Narod« je zopet — potegnil svoje »bravce«, ko jim je zatrjeval, da se bodo volitve razveljavile ... Da, da, pobožne želje se še vedno ne izpolnijo!

Sp. Šiška. Kljub vsemu gremo smelo in z vspehom naprej in le naprej! Organizacija naša raste. Pa tudi prodajalno »Konsumnega društva za Ljubljano in okolico« že imamo. Sedaj bo dolžnost slednjega našega sodruga, da bo kupoval vse svoje potrebščine v naši prodajalni. Kramarji

se sicer strašno jeze, ni jim povšeči, da smo si vzeli tudi mi pravico odpreti svojo prodajalno. No, pa potolaženi naj bodo: njih jeza nam ne bo škodovala, pač bodo imeli škodo sami od nje! Posledica jeze je bolezen! Kaj — če se jih prime jetika? Zato jim damo dober svet: če nečete biti v nevarnosti, da obolite, nikar se ne jezite! Privoščite delavcem, kar jim gre!

Volitve v Mostah so dosegle sledeči rezultat: izvoljenih je 8 socialnih demokratov, 6 liberalcev in 4 klerikalci. Bile so zelo burne. Vroč sporočimo prihodnjič.

Iz Zagorja.

Zagorje. Novi gospod rud. ravnatelj, ki je prišel z Ogrskega in njegov pajdaš, ki je menda prišel s Hrvaškega, nič manj tudi gospod Pič, ki je že pozabil na svojo izjavo, so začeli tako izkoriščati, da ni dneva brez pritožbe. Trganje akorda je na dnevnem redu. Z Ogrskega so prinesli tudi to, da so začeli rudarje kaznovati, ako je lekošček lesu med premogom. Za voz premoga dobi rudar 40 vin., kaznuje se pa rudarja za 50 vinarjev. To postopanje je spravilo rudarje v tako ogorčenje, da so mislili delo v soboto, dne 26. junija nenadoma ustaviti. Ko je ravnatelj to izvedel, je pustil delegate rudarske zadruga kar od dela k sebi poklicati in jih vprašal, ali bode res stavka. Seveda ti so mu morali potrditi, da bo, ako ne opusti tega postopanja, kajti ne morejo več prenašati teh sikan. Mož se je tudi takoj vdal in obljubil, da opusti vse dosedanje kazni ter da v prihodnje ne bode več kaznoval. Na ta način se je torej preprečilo, da ni izbruhnila stavka. Tovariši rudarji; kdo pa je kriv, da se tako postopa z Vami? Ali niste Vi sami krivi? Vsak hodi svojo pot, ne meneč se za svoje tovariše. Le majhna peščica se mora boriti za vse, tudi za one, ki se ne menijo za nikogar, na tihem pa tarnajo in bedo trpe. Tovariši, skrajni čas je že, da se zdramite, ako si hočete zboljšati svoj borni položaj. Tovariši, oklenimo se vsi naše bojne organizacije, ki je «Unija rudarjev», kajti le, ako smo združeni, bomo odpravili brez vsake stavke tako izkoriščanje in si priborili boljšo bodočnost. Zato, tovariši rudarji, vsi v Unijo rudarjev!

Zagorje. Dne 19. junija so se vršile občinske volitve. V tretjem razredu je postavila, kakor smo že poročali, tudi naša stranka vseh 6 kandidatov ter šla čisto brez vsakega kompromisa v

boj za zmago. Pripravljanje za volitev je bilo od vseh strani zelo strastno. Naša stranka je postavila že 6. junija kandidate. Liberalci in klerikalci so pa čakali zadnjega tedna. «Naprej» je že poprej poročal, da se bodo najbrže združili «svobodomiselni» liberalci z nazadnjaškimi klerikalci, kakor tudi da pojdejo skupaj z rudnikom (t. j. z Nemcem, op. ured.). «Svobodomisleči» liberalci so povabili klerikalce kakor zastopnika rudnika na sestanek, ki se je vršil 14. junija v gostilni gospoda Ranzingerja. Rudniški zastopnik se ga pa ni udeležil. Prišla sta pa seve gospoda kaplana z nekaterimi klerikalnimi voditelji in pa gospodje liberalci od rok. zadruga, «svobodomislec» J. in župan. Vsi so bili enega duha prešinjeni. Ena misel je navdajala: zapreti delavcem pot v občinski zastop. Ugibali so vse mogoče, kako naj se napravi kompromis. Ker so pa klerikalci le hoteli imeti štiri, liberalcem pa samo dva privoliti, se kar niso mogli zediniti. Nekolikokrat so vstali ter šli vun, seveda sami voditelji, kajti backom ni treba vsega vedeti. Kaj so zunaj napravili, nam naš zaupnik ni mogel poročati. A navsezadnje je pa vendar gospod liberalni župan vstal ter dejal: «Vzemite pa mene kot četrtega, saj bodem z liberalci kakor z klerikalci, ter bode z menoj vsi zadovoljni.» Kaplan je nato dobro povedal, ko je dejal, da se takšnih ljudi ne pripozna za može. Vendar so se po dolgem prepiranju združili ter napravili skupno listo: Weinberger, Korbar in Bajcer od liberalcev, Dernovšek, Šinkovc in Česnovar od klerikalcev. Drugi dan so pa nesli to listo k rudniku (k Nemcem, op. ured.). Rudnik pa ni akceptiral Korbarja, Bajcerja in Česnovarja, temveč le Weinbergerja, Šinkovca, Dernovška in namesto prvih treh vzel za svoje še klerikalca Snoja in Medveda ter rudniškega pripadnika Schweigerja. Ko gospodje liberalci to zvedo, so bili vsi iz sebe. Klerikalci so se pa na tihem smejali, mislili so si: Sedaj imamo pa štiri naše, liberalci pa samo enega. Kompromis je šel po vodi! Liberalci so postavili potem zadnji dan čisto svojo listo ter vseeno, akoravno so jih klerikalci pustili tako na cedilu, vzeli dobrohotno klerikalca Šinkovca na svojo listo. Bili so pa tudi tako prijazni, da so vzeli dva naša sodruga tudi na svojo listo, in sicer brez naše vednosti, sodr. Krajseka in Galeta. Liberalci so mislili, saj socialisti tako ne bodo zmagali. Oni so računali, da bodo menda dobili več glasov kakor mi. Ko je bil izid znan, in so naši štirji prodrli, zavla-

dalo je med našimi sodrugi nepopisno veselje. Delavci, akoravno so prišli od našega dela zjutraj domov, so vztrajali do štirih popoldne, na licu mesta. Klerikalci in liberalci so pa bili vsi iznenadeni. To je gotovo, če bi ne prišli uradniki od rudnika na volišče, bi bili vsi naši prodrli. Tako so pa dobili: sodr. Krajšek in Gale, katere so volili tudi liberalci, po 139—144 glasov, sodr. Repovš in Čobal pa po 107—108 glasov. Ti glasovi so bili sami socialistični glasovi. V manjšini sta ostala sodruga Savšek in Siter s 104 glasovi. Liberalec Weinberger in klerikalec Sinkovec sta dobila s pomočjo rudnika, liberalcev in klerikalcev po 118, odnosno 116 glasov. Za namestnike so bili pa voljeni naši sodrugi z 67 glasovi, in sicer sodr. Repovš Martin, Koželj Fran in Dernovšek Franc. Klerikalci so dobili 25 glasov, liberalci 9 glasov. Tu je jasno dovolj, ako bi nemški uradniki ne šli v boj za liberalca Weinbergerja in ne volili s klerikalci, da bi mi prodrli na celi črti. Za liberalno listo je bilo oddanih 41 glasov, za klerikalno rudniško-kompromisno pa 81 glasov. Torej smo soc. demokratje tudi pri davkoplačevalcih III. razreda najmočnejša stranka. V prihodnjem občinskem zastopstvu bo toraj izmed 18 odbornikov in 7 virilistov: 5 socialistov, 4 liberalci, 4 klerikalci in 12 rudniških pripadnikov.

Zagorje. Na vse ostudne napade v «Slov. Narodu» ne bomo več odgovarjali. Kdor je čital zadnji čas ta nesramna poročila, v katerih so prorokovali ter trdili, da socialisti trumoma zapuščajo stranko, ta bode sedaj po volitvah vedel, koliko resnice je na tem. Zadnji izid občinskih volitev je najboljši odgovor vsem napadom. Dopisnik «Slov. Naroda», ali te ni nič sram?!

„Naprej!“ Vsak delavec v Zagorju bodi naročnik našega «Napreja»!

S Štajerskega.

Hrastnik. Draginja zelo pritiska. Zaslužek je mal. G. Leiler, vsemogočni gospodar rudnika, ne da zaslužiti. Ve, da so hrastniški rudarji vse premalo organizirani. — Tudi proti Konsumnemu društvu rudarjev nastopa g. Leiler z vsemi sredstvi. Premnogo rudarjev mu gre na lim. Kdaj bodo naši rudarji izprevideli, da je goslo «svoji k svojim» baš za delavce največjega pomena!

Rimske Toplice. 20. junija se je ponesrečil na Gračnici blizu Rimskih Toplic brodnik, ki je

vozil s čolnom preko Savinje. Bil je s čolnom že skoro pri kraju, kar mu je izpodletelo in padel je v vodo. Čuvaj južne železnice Franc Lobé pa ga je rešil smrti iz vode. Ker je dobil pa Lobé nagrado za rešitev, je bil pa ponesrečeni brodnik zelo hud... No, klerikalec...

Z Jesenic.

Vsegaveden je župnik Zabukovec na Jesenicah. Mož ve, „da so Sokoli pri zadnjih volitvah volili soc. dem.“ On je menda videl, „kako so na Koroškem soc. demokratje volili kapitalista v deželni zbor“. Nadalje tudi ve: „kako se bodo pri prihodnjih volitvah pokazali značaji“. Kdo more torej reči, „da župnik Zabukovec ni vsegaveden“. Le škoda, da ga izgubimo, ker kdo bo potem prerokoval.

Rdeča Internacionala se še nikoli ni brigala za narodnost, tako je povedal naš gospod iz župnišča v „Slovencu“. Mi pa pravimo: Tako kot je reševal narodnost naš župnik, ki je pri zadnjih občinskih volitvah prodal svoje volilce tovarni, se bratil s tov. gospodo, volil enoglasno z baronom Schweglom in kapitalistom Nottom, tako globoko še nikdar ni padla soc. demokracija kot katoliški župnik, ki je s tem jasno pokazal narodno neznačajnost. Soc. dem. je za narodno pravičnost; narodna hujskarija pa škoduje splošnemu, osobito pa kulturnemu napredku.

Ni jim prav, ker včasih potipamo gerenta v „Napreju“. Zato bomo pa odslej še bolj gledali na njegovo gospodarstvo. Doslej smo ga samo božali, a zanaprej bo pa drugače.

Občinstvo se zanima prav zelo za „Naprej“, odkar je začel zahajati na Jesenice. Vse ga čita, klerikalci kakor liberalci. Komaj čakajo, da pride, le žal, da ne izhaja vsak teden. Jeseniške novice bodo vedno v listu in to zlasti zanima ljudstvo. Zato pa le naprej za „Naprej“.

Gostilne, ki so naročene na „Rdeči Prapor“ ali „Naprej“, so na Jesenicah: Hotel Pošta, Albin Hauptman, J. Mesar, L. Humer; na Savi: Matevž Vergles, gostilna pri Jelenu, gostilna vinske zadruge pri Markežu. Somišljeniki, le dosledno povsod!

Cerkvena oblast je prepovedala ples na praznik sv. Petra in Pavla, ko je obenem velik semenj na Savi. Rekla je, če bo ples, pa maše ne bo več let na Savi. Gerent Čebulj pa je kot zvesti

hlapec rimske cerkve, to takoj dal razglasiti in ni nobenemu gostilničarju dal licence. Nevolja je nastala zato med gostilničarji, ker se s plesom posebno ob semnju gostilničarji precej opomorejo. Čudno je res: Kaj ima županstvo opraviti s cerkveno oblastjo? S to prepovedjo se le oškoduje občino, ker ima vendar z licenco dohodke. Pa pri nas je pač vse tako, kakor župnik zapove. To se mora zgoditi; gerent pa igra samo vlogo slamnatega moža.

Obesila se je na Jesenicah pri Bremcu služkinja Barbara Ažbe, doma iz Sveč na Koroškem, v starosti 17 let. Kaj jo je gnalo v smrt, se ne ve. Zdravniška komisija jo je spoznala za normalno.

Izlet v Tržič prirede jeseniški kovinarji dne 11. julija. Kdor namerava iti, naj se oglasi v društvenem lokalu.

Nič pozitivnega se ne sliši: kdaj bodo obč. volitve. Mi v imenu jeseniškega delavstva odločno zahtevamo, da se odpravi gerentstvo. Čas je že, da govorijo občanarji sami! Kako pridemo do tega, da nam bo vladal tisti, ki ga so postavili drugi?

Pozor, delavci, ki seanimate za kons. organizacijo! Tekom julija se bo vršil ustanovni shod društva. Da se bo delo bolj pospešilo, prosimo, da še vsi tisti pristopijo, ki še niso! Na delo, torej!

Lepi dnevi so nastali. Vsak rad poleti v lepo naravo. Priporočamo zato jeseniškim sdrugom, naj porabijo svoje izlete tudi za razširjanje socialističnih časnikov in brošur!

Organizacija. Neprestano je treba ponavljati, da je treba delavsko organizacijo še bolj uvrstiti, nego je doslej. Tudi pri nas na Jesenicah je tega potreba. Vsak organizirani sodrug mora postati tudi agitator, ki bo pridobival organizaciji nove člane. Nihče naj se agitatoričnemu delu ne odteguje. Krepko na delo vselej! Brez ozirov — in videli se povsod lepi vspehi!

Iz Tržiča.

Tržiškemu delavstvu v prevdarek! Organizacija je glavno orožje delavskega ljudstva. Da so razmere v Tržiču v vseh strokah tako žalostne, je glavni vzrok v tem, ker so se delavci v Tržiču tako malo brigali za svojo organizacijo. Torej —!

Draginja se tudi v Tržiču prav zelo občuti. Kljub temu bodo klerikalei v Tržiču hvalili kle-

rikalne poslance, ki so se v drž. zboru izrekli, da ni še tako hudo, da bi bilo treba znižati ceno moka!

Žalostno je, da se v Tržiču mnogo moških uda svojim ženam — revice ne vedo, da so na napačni poti, — in postane indiferentnih za organizacijo. Tako ni prav. Ženo je treba podučiti, da je na napačni poti. Če prav gre trdo, iti pa mora!

: Restavracija „pri Levu“ :

Marija Terezija cesta šte. 16

— se priporoča. —

6—3

Beti Kos, restavraterka.

Pozor!

Pozor!

Za birmance!

Lepe izgotovljene obleke za

birmance ima naprodaj

L. Stros, krojaški mojster v Idriji.

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, čistilnice, preše za sadje i. t. d.?

Edinole pri:

12—10

FR. STUPICA

v Ljubljani * Mar. Terezije cesta šte. 1 :: Valvazorjev trg šte. 6

in zakaj? Zato, ker so dotični stroji iz najboljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo tvrdko pri nakupu stavbenih potrebščin, portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic.

Kašelj.

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušeno
olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

5120 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe
pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlemanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko:
«Tri jelke». — Zaloga pri-

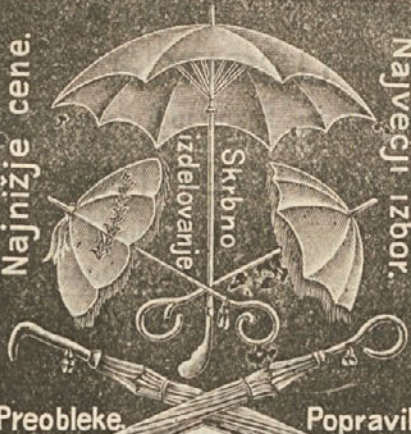
Danielu Pircu, lekarnarju v Idriji.

10 zapovedi za zdravje

:: lično tiskane, vpošlje poštnine prosto in zastonj ::

lekarnar Trnkoczy v Ljubljani.

Dobijo se tudi osebno v njegovi lekarni.

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke.
Popravila

L. MIKUSCH.
tovarna dežnikov,
Ljubljana. Mestni trg 15.

Svoji k svojim!

Vsem delavcem in delavkam občine Moste
in drugod se priporočam za vsa dela, ki spadajo
v čevljarstvo stroko. Vsak bo pri meni prav iz-
borno postrežen; delam solidno in po zmerni ceni.

FRANC PIPAN

čevljarški mojster

Moste pri Ljubljani.

Pozor!

Kdor želi imeti
dobro uro, naj
jo zahteva z
znamko
„Union“ ker
te ure so naj-
bolj trpežne in
natančne, 4
dobe se pri:

19—8

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani
delničar in zastopnik švicarskih
tovarn „Union“ v Biel in
Genovi.

Ceniki zastonj in poštnine prosto

GRIČAR & MEJAČ, Ljubljana

Prešernove ulice šte. 9

12—9

priporočata v največji izbiro po najnižjih cenah

obleke za gospode, obleke za dečke, obleke za otroke, površnike za
gospode in dečke, žakete za dame, paleta za dame, plašče za deklice.

Kmečka delavska
gospodarska zadruga
v Dobravljah, Goriško.
Registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Ustanovljena 1. 1908.

Vino se pošilja od 56 litrov naprej
 po jako zmernih cenah.

Podpisano se tem potom zahvaljuje
 dosedanjim vinskim odjemalcem, po-
 sebno občnemu konsumnemu društvu v
 Ljubljani, delavskemu konsumu v Idriji,
 zasebnikom v Mirnu in drugod.

To priliko pa uporabi, da priporoča
 veliko množino še neprodanega vipav-
 skega naravnega vina iz lastnih kleti zdru-
 ženih kmetov iz Dobravelj, Skrilj, Brji,
 Šmarji, Rihemberga, Kamanja in bližnjih
 vasi, vsem svojim dosedanjim in novim
 odjemalcem po Kranjskem, Primorskem,
 Štajerskem, Koroškem in drugod.

39

Zadružno vodstvo.

Krasne pomladanske novosti

priporoča

24—9

prva in edina slovenska modna
 trgovina za gospode

Engelbert Skušek

LJUBLJANA

Mestni trg šte. 19.

ANTON BAJEC * umetni in trgovski vrtnar

v Ljubljani :: Pod trančo 24—15

:: Cvetlični salon, izdeluje šopke, vence s trakovi. ::
 Vrtnarija na Karlovski c. 2. - Zunanja naročila točna.

**Delavci, čitatelji! Podpirajte tvrdke, ki
 se priporočajo v „Napreju“.**

Sprejemem takoj zdravega in poštenega

učenca

v starosti 14 let, kakor tudi zanesljivega

pomočnika.

3—2

Ivan Jurjavčič, čevljar

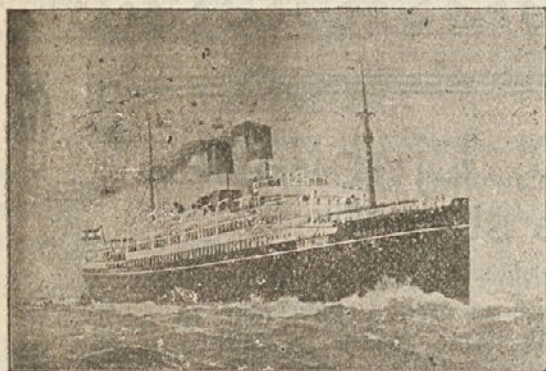
Idrija, Notranjsko.

I. TERDAN, Ljubljana

Križevniške ulice šte. 12

sobni in napisni slikar, pleskar in likar
 se najuljudneje priporoča. 12—8

Najnovejši in najhitrejši brzoparnik
Martha Washington
 24—7 vozi čez Ocean saom 6 dni.

Austro - Amerikana :

TRST

New - York
 New - Orleans
 Buenos Ayres
 Argentinija
 Rio di Janeiro.

Vozne liste za potnike in izseljence prodaja:

SIMON KMETETZ

Ljubljana, Kolodvorske ulice 26.